

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми «Німецька мова і література»
«Французька мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізації

014.02 Середня освіта. Мова та література
035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно) (перша – французька)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «_____» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ, 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання
7. Система оцінювання навчальної дисципліни
8. Політика навчальної дисципліни
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогічної майстерності
Викладач (-і)	Стражнікова Інна Василівна
Контактний телефон викладача	066 859 09 09
E-mail викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua
2. Опис дисципліни	
<p>Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі педагогіки та психології, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками сформованості педагогічної майстерності, отримання знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, формування зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до професійної діяльності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: забезпечити опанування здобувачами вищої освіти основами педагогічної майстерності; поліпшення, удосконалення та пошук нових підходів до навчання педагогічних кадрів, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду, основ педагогічної майстерності; підготовка активних, висококваліфікованих, професійно грамотних вчителів, здатних творчо мислити і працювати в сучасній школі.</p> <p>Цілі курсу: формування знань здобувачів про основні вимоги, які ставить суспільство перед сучасним творчим учителем; сутність і компоненти педагогічної майстерності; оптимальний спосіб організації освітнього процесу зі школярами з урахуванням вікових особливостей; стилі і моделі педагогічного спілкування; педагогіку як практичну режисуру; планувати освітню роботу; моделювати і проводити з використанням імітаційного моделювання, рольової та ділової гри, виховні заходи та уроки з учнями шкільного віку, їх аналізувати; творчо настроюватися на майбутню педагогічну діяльність; керувати своєю мимічною і пантомімічною виразністю, мовленням; формувати педагогічну увагу, спостережливість, уяву; переконувати, навіювати, слухати дітей.</p>	
4. Компетентності	
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 	

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність до міжособистісної взаємодії.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати педагогічні проблеми.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

- Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості учнів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.
- Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище ЗЗСО.
- Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній професійній діяльності.
- Критичне осмислення проблем у сфері освіти й на межі галузей знань.
- Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.
- Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній діяльності.

5. Програмні результати навчання

- Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній та інноваційній діяльності.
- Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і виховання, вести проблемно-тематичну дискусію.
- Організовувати освітній процес на основі дитиноцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю учнів ЗЗСО.
- Створювати відкрите освітнє середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

6. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / Вибірковий
I	035 Філологія	другий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема	Лекція	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Специфіка педагогічної діяльності 1. Особливості складових елементів педагогічної діяльності. 2. Соціальний характер педагогічної мети і роль педагога в її досягненні. 3. Значення суб'єкт-суб'єктних стосунків у сучасних ЗЗСО.	2	1	5
Тема 2. Педагогічна майстерність як система. 1. Поняття системи педагогічної майстерності з урахуванням її компонентів. 2. Системоутворюючий чинник педагогічної майстерності. 3. Гуманістична та авторитарна спрямованість педагогічного впливу. 4. Критерії педагогічної майстерності.	2	1	5
Тема 3. Професійні якості особистості педагога. 1. Професійно значущі якості педагога та їх характеристика. 2. Самопізнання та самовдосконалення. 3. Вимоги до сучасного педагога.	2	1	10
Тема 4. Педагогічне спілкування. 1. Функції педагогічного спілкування. 2. Структурні компоненти педагогічного спілкування та їх характеристика. 3. Стили педагогічного спілкування.	2	1	5
Тема 5. Професійна увага та спостережливість педагога. 1. Фізіологічні основи уваги, її види й особливості. 2. Основні властивості уваги та вимоги до їх використання у контексті виконання професійних функцій. 3. Прийоми керування увагою.	2	1	5
Тема 6. Педагогічний такт. 1. Характеристика педагогічного такту. 2. Сутність і форми педагогічного такту. 3. Рівні педагогічного такту. 4. Педагогічна тактика.	2	1	5
Тема 7. Авторитет вчителя. 1. Структура авторитету вчителя. 2. Рівні й критерії авторитету вчителя. 3. Моделювання педагогічної діяльності.	2	1	5
Тема 8. Педагогічна ситуація та задача. 1. Педагогічна ситуація як складова педагогічного процесу.	2	1	5

2. Ефективність вирішення педагогічної ситуації від педагогічної майстерності. 3. Педагогічна задача, класифікація.			
Тема 9. Педагогічна конфліктологія. 1. Конфліктна ситуація, її характеристика. 2. Причини конфліктних ситуацій. 3. Форми виявлення конфлікту, стилі поведінки в конфліктній ситуації.	2	1	10
Тема 10. Педагогічна техніка і технологія. 1. Поняття і суть педагогічної техніки. 2. Складові педагогічної техніки. 3. Прийоми саморегуляції. 4. Вимоги до зовнішнього вигляду педагога.	2	1	5
ВСЬОГО	20	10	60
7. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час заліку (модуль 2). Допуск до заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). Студент, який не набрав 25 балів, до заліку за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань тощо).		
Вимоги до письмових робіт	Протягом вивчення курсу передбачено кілька письмових тестувань (максимальна кількість балів – 15) та одне письмове підсумкове тестування на платформі https://test-d-learn.pnu.edu.ua (максимальна кількість балів – 50).		
Семинарські заняття	Оцінюється відвідуваність 5 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою.		
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків на заняття без поважної причини, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. При виставленні допуску до заліку (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи (15 балів), а також бали підсумкового тестування на платформі https://test-d-learn.pnu.edu.ua (50 балів).		

Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Максимальна кількість балів – 50. Студент, який не набрав 25 балів за відомістю №1, користується правом перескладання іспиту за відомістю №2.
----------------------	--

8. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність.

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату» у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Відвідування занять є важливою складовою навчання.

Очікується, що всі здобувачі відвідують лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf)» у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf.

3. Виконання завдання пізніше встановленого терміну.

Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються «[Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf) (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf.

4. Додаткові бали.

Здобувач може отримати додаткові бали згідно «[Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf) (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf.

5. Неформальна освіта.

Неформальна освіта зараховується згідно «[Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf)» у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf.

9. Рекомендована література

Базова

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Завгородня Т.К., Стинська В.В., Прокопів Л.М., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Салига Н.М. / За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
2. Завгородня Т.К. Зарубіжний досвід моніторингу якості вищої освіти в дослідженнях вітчизняних науковців. *Педагогічний альманах*. Збірник наукових праць. Випуск 45. Херсон. 2020. С.165-171. DOI: 10/ 37915/ ra.vi45.

3. Концепція розвитку громадянської освіти. URL:<https://mon.gov.ua> > app > media > gromadske-obgovorennya > 2018/01/18
4. Новак М. Розвиток ключових компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання у процесі вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи». *Соціум. Документ. Комунікація. Серія: Історичні науки*. 2018. Вип. 5. С. 316-331.
5. Плахотнік О., Плахотнік О., Стражнікова І. Стратегічні напрями удосконалення освітнього процесу у вищій школі в сучасних умовах соціокультурного розвитку. *Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю* (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. 313 с. С. 209-213. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12324>
6. Савченко Н. Професійний імідж викладача як складова його педагогічної майстерності. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2018. Вип. 17. С. 91-96.
7. Семенова А. В. Педагогічна майстерність викладача вищої школи XXI століття: синергія віртуального і реального в освітньому просторі. *ScienceRise. Pedagogical Education*. 2019. № 2. С. 40-48.
8. Стражнікова І. В. Практико-орієнтоване впровадження педагогічних умов формування толерантності у майбутніх викладачів закладів вищої освіти України. *Наука, освіта і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* (Полтава, 8 квітня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. 65 с. С. 10-13. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12193>
9. Стражнікова І. Розвиток вищої освіти у розрізі сучасних наукових досліджень. *Матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції «Розвиток вищої освіти в Україні: виклики XXI століття»* (Івано-Франківськ, 07 березня 2019 р.). Електронний ресурс: conference.ru.if.ua.

Додаткова

1. Бедевельська В.М. Педагогічна майстерність як вищий рівень професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови. *Молодий вчений*. 2016. №3. С.350-353.
2. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2015. 146 с.
3. Моїсеєв С.О. Сучасні тенденції в семантичному просторі конструкту «педагогічна майстерність». *Педагогічний альманах*. 2017. Вип.35. С.165-172.
4. Лаврінченко О.А. Педагогічна майстерність як домінуючий складник педагогічної дії. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. №3. С. 102-106.
5. Мирошник О., Тарасевич Н. Педагогічна майстерність: теорія і практика професійного становлення майбутнього вчителя. *Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки*. 2012. Вип.9. С. 136-140.
6. Сиротін О. С. Аналіз досвіду професійної підготовки викладачів вищої школи у США. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія*. 2015. № 2. С. 37–41.
7. Стельмах Н.В. Педагогічна майстерність як фактор розвитку особистості дитини. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2015. №3. С. 278-283.
8. Стражнікова І.В. Підготовка фахівців для закладів освіти: практико-орієнтований підхід. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків: «Стиль-Издат», 2021. Т.2. 320 с. С. 194-198.

Викладач:

д.пед.н., проф. Інна СТРАЖНІКОВА